

13 ani de la protestul din fața Procuraturii Generale

La 3 februarie 2009, reprezentanții Asociației Promo-LEX, alături de alte organizații ale societății civile au organizat un protest pașnic în fața Procuraturii Generale, în susținerea democrației și a drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv dreptul la libertatea de întrunire și asociere. La puțin timp de la începutul acțiunii, manifestanții au fost atacați cu gaze lacrimogene și stropiți cu vopsea din spray-uri de către un grup de indivizi care purtau măști, fiind declanșată o bătaie soldată cu diverse leziuni corporale ale protestatarilor.

Deși altercațiile s-au petrecut în fața procurorilor din cadrul Procuraturii Generale și a fost solicitată intervenția poliției, cu mai multe apeluri la serviciul 902, aceștia au refuzat să intervină în vederea stopării violenței, restabilirii ordinii publice și documentării obiective a cazului. Procuratura Generală a emis o declarație prin care a învinuit organizatorii manifestației de provocarea incidentului.

Organizatorii manifestației au depus o plângere penală la Procuratura Generală. O cauză penală a fost pornită ulterior, iar atacatorii au fost atrași la răspundere penală peste câțiva ani. Prin urmare, la data de 3 august 2009, reclamantii au depus o plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), prin care au invocat încălcarea dreptului la libera întrunire, dar și lipsa unor căi eficiente de atac împotriva eșecului poliției în oferirea protecției în timpul protestului. Astfel, prin Hotărârea emisă la 24 februarie 2015, Înalta Curte a constatat violarea art. 11, dreptul la libertatea de întrunire și de asociere, dar și a art. 13, dreptul la un remediu efectiv. Hotărârea CtEDO poate fi accesată [aici](#).

Potrivit avocatului Promo-LEX, care a reprezentat reclamantii la CtEDO – Alexandru Postica: „Întrunirea din 03.02.2009 a avut loc după aproape 1 an de la adoptarea unui cadru legal nou în domeniul întrunirilor. [Legea nr. 26 adoptată la 22.02.2008](#), a marcat o perioadă nouă în evoluția libertății de întrunire. Drept urmare, forțele de ordine au evoluat treptat pentru a oferi o calitate mai bună a serviciilor de asistare a întrunirilor datorită înțelegerii rolului lor la întruniri. Cu toate acestea există și la moment vulnerabilități în asigurarea ordinii publice în cadrul întrunirilor, care de cele mai multe ori sunt legate de presiunile factorilor politici. Când există o astfel de presiune revin și intervențiile abuzive (de exemplu: dispersarea non-discriminatorie a gazelor lacrimogene în cadrul mai multor întruniri, instalarea corturilor din 2019, aplicarea forței nejustificate în cadrul altor întruniri). Până la momentul de față procedurile standard de operare nu sunt 100% aliniate cu recomandările ODIHR/OSCE, inclusiv lipsa semnelor de identificare personală pe echipamentul tactic; prevalența

mijloacelor fizice și speciale în detrimentul intervențiilor non-fizice (dialog, negocieri). Nu în ultimul rând vom menționa și fluctuația de cadre din sistemul forțelor de ordine, care admite încadrarea în sistem a unor persoane mai puțin instruite în domeniu, ce pot comite abateri din necunoașterea cadrului legal.”